

Formulating the Model of the Role of Ethics, and the Professional Qualifications of Physical Education Teachers, On Students' Academic Self-efficacy Beliefs

[DOI: 10.22070/tr.2024.18696.1544](https://doi.org/10.22070/tr.2024.18696.1544)

Mohsen Farmahini Farahani¹, Ali Karimi², Javad Jahan^{3*}

1. Professor of the Department of Educational Sciences, Shahed University, Tehran, Iran.
Email: farmahinifar@yahoo.com
2. Assistant Professor, Department of Sports Management, Payame Noor University, Tehran, Iran.
Email: alikarimi60@pnu.ac.ir
3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)
Email: javadjahan@cfu.ac.ir

Received on: 11/01/2024

Accepted on: 12/06/2024

Research
Article

Vol. 21, No. 1, Serial 39
Spring & Summer
2024
pp: 83-92

Abstract

Aim and Introduction: The present research aimed to develop a model illustrating the impact of ethics and the professional qualifications of physical education teachers on students' academic self-efficacy beliefs. We can confidently assert that the primary factor in the success or failure of education is human capital. All other components, elements, and pillars are merely tools in the hands of qualified individuals who can create optimal conditions for effective and meaningful learning for students. Teachers play a crucial role in shaping and modeling the habits, customs, and, most importantly, the character of students, helping them to become healthy and competent individuals. In fact, the ethical standards and professional qualifications of teachers ensure the effectiveness of the teaching and learning process within educational institutions. Professional ethics for teachers encompass subject knowledge, communication skills, emotional stability, responsibility, and a genuine interest in their work. It is essential for physical education teachers to be aware of the principles of professional ethics relevant to their profession. Self-efficacy is a concept that was first explored within the fields of mental health and psychology, with its foundations rooted in social-cognitive theory. Numerous studies examining the relationship between self-efficacy and academic performance have consistently found that self-efficacy significantly contributes to academic success, indicating a strong correlation between the two.

Methodology: The research method employed was descriptive-correlational and was applied with a specific purpose in mind. The statistical population for this research comprised 1,059 physical education and sports teachers in Kermanshah Province across all three educational levels: primary, middle, and high school. In October 2023, a sample of 285 individuals was selected using a stratified random sampling method, based on Morgan's table. In this manner, an electronic questionnaire along with an accompanying letter was sent out to gather research samples. Interested individuals completed the questionnaire, resulting in a total of 289 submissions. After excluding incomplete and invalid responses, 285 valid questionnaires were utilized in the data analysis process. This final set of 285 questionnaires was considered the research sample. To collect the data required for this research, three standard questionnaires were utilized: the Professional Ethics Questionnaire for Kaduzir Teachers (2002), the Professional Qualifications Questionnaire for Melainejad Teachers (2018), and the Academic Self-Efficacy Questionnaire for Jinks and Morgan Students (1999). In this research, the validity of the questionnaires was confirmed by sports management experts through factor

Received on: 11/01/2024

Accepted on: 12/06/2024

**Research
Article**

*Vol. 21, No. 1, Serial 39
Spring & Summer
2024
pp: 83-92*

analysis. Structural equation modeling was employed to examine the relationships among the components of the model, and SmartPLS statistical software was utilized for data analysis.

Finding: According to the findings of this research, the variable of professional qualification has the highest average, while the variable of academic self-efficacy has the lowest average. Cronbach's alpha coefficients for all variables in this research exceed the minimum threshold of 0.70. Unlike Cronbach's alpha, which implicitly assumes that each index carries equal weight, composite reliability is based on the actual factor loadings of each construct, thereby offering a more accurate assessment of reliability. The composite reliability should be greater than 0.70 to indicate the internal consistency of the construct. In the internal model section, the relationships among the research variables are analyzed. The first criterion for evaluating the internal model is to assess the non-collinearity of the variables. To achieve this, the variance inflation factor (VIF) is utilized. A variance inflation factor greater than 0.5 indicates collinearity among the variables. It can be observed that the non-collinearity condition has been satisfied for each variable. The results indicated that professional ethics positively and significantly influenced academic self-efficacy, with an impact factor of 0.508 and a t-value of 5.607. Additionally, professional competence also had a positive and significant effect on academic self-efficacy, with an impact factor of 0.276 and a t-value of 2.499. The goodness of fit index for this model is 0.378, suggesting an overall acceptable fit of the model.

Discussion and Conclusion: This research was designed and conducted with the premise that the crystallization of ethics and professional qualifications among teachers influences their behavior, thinking, speech, and, most importantly, the academic self-efficacy of students. The findings indicate that the ethics and professional qualifications of teachers significantly influence the academic self-efficacy beliefs of students. This can be explained by the fact that sports teachers who possess high ethical standards and professional qualifications tend to excel in their field, leading to greater success in their profession. As a result, these teachers will positively influence students' academic self-efficacy beliefs through their successful performance experiences. In addition to their high skill levels, the practical experience and responsibilities of sports teachers enhance their social credibility, leading to a form of social encouragement from managers, colleagues, students, and parents. It appears that teachers who possess high professional ethics and competence also enhance their students' self-efficacy beliefs. In fact, it can be asserted that a robust understanding of current programs and subject matter, a sense of responsibility, effective communication skills with students, empathy, and an understanding of students' emotions, along with the qualifications and skills necessary to teach physical education, foster a sense of competence, self-acceptance, mastery over the environment, autonomy, and overall psychological growth and well-being. Finally, based on the research findings, it can be concluded that the ethics and professional qualifications of physical education teachers reflect appropriate behavior in their personal conduct and foster academic self-efficacy among students. Consequently, the guiding behavior of an ethical teacher with professional qualifications enhances students' ability to complete tasks and instills confidence in their academic self-efficacy.

Key words: professional ethics, professional qualifications, self-efficacy beliefs

تدوین الگوی نقش اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان

DOI: 10.22070/tr.2024.18696.1544

محسن فرمehنی فراهانی^۱، علی کریمی^۲، جواد جهان^{۳*}

۱. استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه شاهد تهران.

Email: farmahinifar@yahoo.com

۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

Email: alikarimi60@pnu.ac.ir

۳. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: javadjahan@cfu.ac.ir

چکیده

مقدمه: حضور معلمان اخلاق‌مدار می‌تواند اثرات گسترده‌ای بر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان به‌عنوان محرکی مهم و جهت‌دهنده داشته باشد. پژوهش حاضر با هدف تدوین الگوی نقش اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان انجام گرفت.

روش: روش پژوهش توصیفی _ همبستگی و به‌لحاظ هدف کاربردی بود. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۰۵۹ نفر از معلمان تربیت‌بدنی و ورزش استان کرمانشاه بودند که با استفاده از روش تصادفی طبقه‌ای و براساس جدول مورگان ۲۸۵ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار پژوهش استفاده از سه پرسش‌نامه استاندارد بود: اخلاق حرفه‌ای معلمان کادوزیر (۲۰۰۲)، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ملایبی‌نژاد (۲۰۱۲) و باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان جینکز و مورگان (۱۹۹۹). برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری PLS مدل معادلات ساختاری و روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که الگوی نقش اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان از برآزش مطلوبی برخوردار است؛ براین‌اساس اخلاق حرفه‌ای بر خودکارآمدی تحصیلی با ضریب تأثیر ۰/۵۰۸ و مقدار $t = ۵/۶۰۷$ و صلاحیت حرفه‌ای بر خودکارآمدی تحصیلی با ضریب تأثیر ۰/۲۷۶ و مقدار $t = ۲/۴۹۹$ تأثیر مثبت و معناداری داشته است. می‌توان نتیجه گرفت که اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد که این امر نه تنها باعث توسعه بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان می‌شود، بلکه استرس تحصیلی آن‌ها را نیز کاهش می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری: بنابراین به مسئولان آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود که همواره برای بالا بردن سطح خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان بکوشند تا اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای را در میان معلمان نهادینه سازند.

کلیدواژه‌ها: اخلاق حرفه‌ای، صلاحیت‌های حرفه‌ای، باورهای خودکارآمدی.

نشریه علمی
پژوهش‌های
آموزش و یادگیری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۲۳

مقاله پژوهشی

Journal of
Training & Learning
Researches
Vol. 21, No. 1, Serial 39
Spring & Summer
2024

دوره ۲۱، شماره ۱، پیاپی ۳۹
بهار و تابستان ۱۴۰۳
صص: ۹۲-۸۳

مقدمه

به جرئت می‌توان گفت عامل اصلی موفقیت و ناکامی آموزش و پرورش نیروی انسانی است. سایر اجزا، عناصر و ارکان همه خمیرمایه‌هایی در دست انسان‌های باکفایتی هستند که می‌توانند از آن‌ها بهترین شرایط را برای یادگیری مؤثر و ثمربخش دانش‌آموزان فراهم کنند [۱]. در دهه‌های اخیر نظام‌های آموزشی بر بهبود کیفیت آموزش و پرورش، تأکید ویژه‌ای کرده‌اند و برای تحقق این امر کانون بحث و گفت‌وگو بیشتر متوجه توسعه حرفه‌ای معلمان بوده است [۲]. معلمان به‌عنوان مریبان و کارکنان حرفه‌ای هستند که وظیفه برنامه‌ریزی و اجرای فرایند یادگیری و آموزش، انجام تحقیق‌ها، راهنمایی و ارائه خدمات مناسب در این حوزه را بر عهده دارند. معلم حرفه‌ای بودن نه تنها یادگیری بلکه هدایت، تمرین و تحقیق در حوزه‌های مختلف انسانی، اجتماعی و آموزشی است. معلمان حرفه‌ای باید دارای مهارت‌های ویژه همچون شایستگی‌های خاص، عاشق کار خود بودن، حفظ حریم اخلاقی و انسانی با دیگران باشند [۳]. معلمان نقش مهمی در شکل دادن و مدل‌سازی به عادات، آداب و رسوم و مهم‌تر از همه، شخصیت دانش‌آموزان برای تبدیل شدن به انسان‌های سالم و شایسته ایفا می‌کنند. درحقیقت اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تضمین‌کننده سلامت فرایند یاددهی - یادگیری در سازمان‌های آموزشی است [۴]. توجه به اخلاق و اخلاقیات امروزه تبدیل به یکی از موضوعات پذیرفته‌شده در سازمان‌ها و جوامع و یکی از موضوع‌های جالب و درخور توجه برای محققان است که تحت عناوین مختلفی مانند اخلاق کار، اخلاق حرفه‌ای، اخلاق تجاری و... به آن پرداخته می‌شود [۵]. در فرایند اخلاقی چهار عنصر اساسی دخیل است که عبارت‌اند از: حساسیت اخلاقی، قضاوت اخلاقی، انگیزش اخلاقی و عمل اخلاقی [۶]. اخلاق حرفه‌ای معلمان شامل داشتن دانش موضوعی، مهارت‌های ارتباطی، ثبات احساسی، مسئولیت‌پذیری و علاقه به کار است که معلمان تربیت‌بدنی مدارس باید از اصول

اخلاق حرفه‌ای در حرفه خود کاملاً آگاه باشند [۷]. از جمله عوامل دیگری که می‌تواند بر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان برای داشتن اعتمادبه‌نفس بالاتر مؤثر باشد، می‌توان به صلاحیت‌ها یا شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان اشاره کرد [۸]. صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان شامل مجموعه‌ای از توانایی‌ها نظیر خودآگاهی، همدلی، ارتباط، روابط بین‌فردی، تصمیم‌گیری، حل مسئله، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، مقابله با هیجان‌ها و مقابله با استرس است [۹] که به دانش‌آموزان کمک می‌کند در موقعیت‌های مختلف، مسئولیت‌های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرد و با چالش‌ها و مشکلات روزانه زندگی به‌شکل مؤثر روبه‌رو شوند [۱۰]. کسب این مهارت‌ها توسط دانش‌آموزان، ظرفیت لازم برای انجام رفتار مثبت و کارآمد، قدرت سازگاری با محیط، احساس شادمانی و کسب موفقیت در زندگی را برای آن‌ها فراهم می‌سازد [۱۱]. به‌عبارت‌دیگر، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم آجرهای سازنده شایستگی معلمی است که خود از الزام‌های بسیار مهم آموزش به شمار می‌آید و با موفقیت دانش‌آموزان نیز همبستگی بسیاری دارد [۱۲]. خودکارآمدی ساختاری است که برای نخستین بار در حوزه نظم و انضباط روحی و روانی، مورد مطالعه قرار گرفته و ریشه‌های آن در نظریه شناختی - اجتماعی استوار شده است [۱۳]. خودکارآمدی همراه با سازه‌های دیگر مانند مهارت‌ها و تمرین، بخشی از عوامل رفتاری است [۱۴]. خودکارآمدی تحصیلی باور دانش‌آموزان درباره توانایی‌های خود برای فهمیدن یا انجام دادن تکالیف درسی و رسیدن به اهداف در یک زمینه تحصیلی مشخص است [۱۵]. بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده درباره رابطه خودکارآمدی با عملکرد تحصیلی به این نتیجه رسیده است که خودکارآمدی سهم مؤثری در عملکرد تحصیلی دارد و بین خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود دارد [۱۶].

زارع و همکاران [۱۷] در پژوهشی با عنوان «نقش مؤلفه‌های برنامه ویژه مدرسه در پیش‌بینی خودکارآمدی

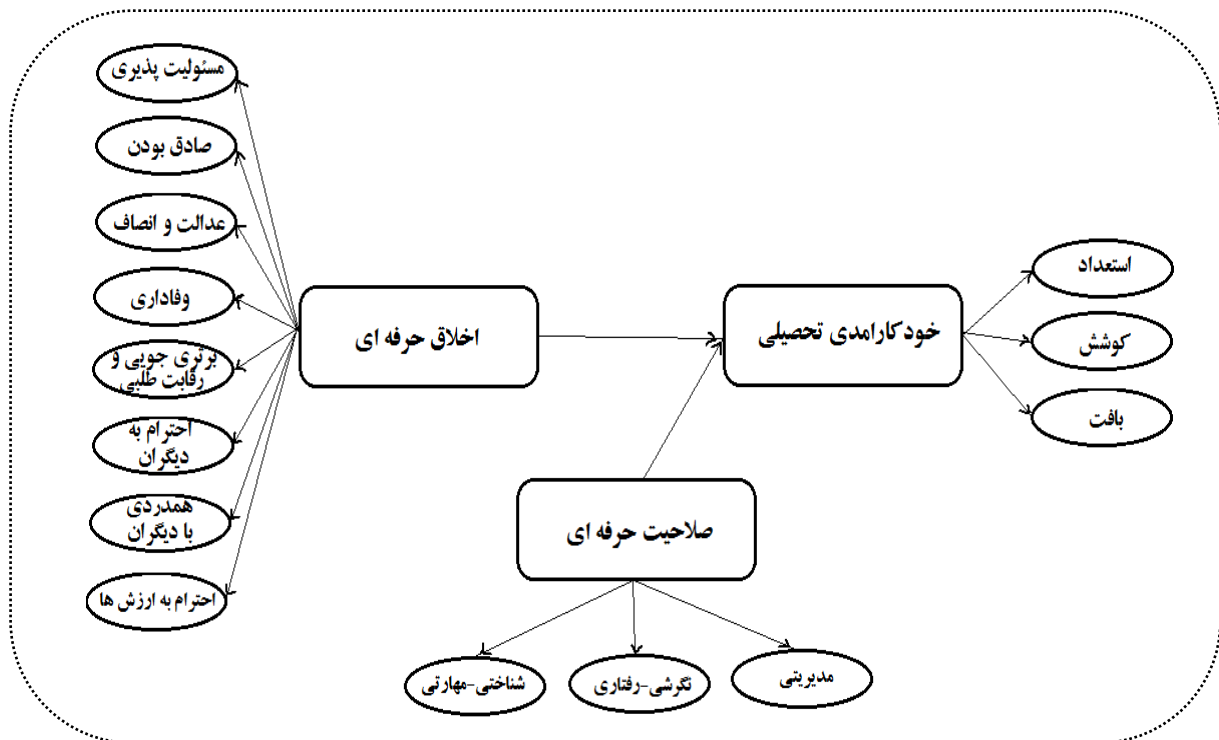
و تربیت شهروندی دانش‌آموزان» به این نتیجه رسیدند که مؤلفه‌های طرح بوم تأثیر معناداری در پیش‌بینی خودکارآمدی و تربیت شهروندی دانش‌آموزان دختر پایه‌های پنجم و ششم داشتند. احمدی و همکاران [۱۸] در پژوهش خود با عنوان «اثربخشی آموزش درس پژوهی بر خودکارآمدی معلمان دوره ابتدایی» به این نتیجه دست یافتند که چون آموزش درس پژوهی بر خودکارآمدی معلمان تأثیر می‌گذارد، توصیه می‌شود به آموزش درس پژوهی برای رشد و تقویت خودکارآمدی معلمان توجه شود. پژوهش حاجیلو و همکاران [۱۹] با عنوان «بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با خودکارآمدی اجتماعی در بین دانش‌آموزان دوزبانه و عوامل اجتماعی مرتبط با آن» نشان می‌دهد که با توجه به وجود رابطه معنادار بین خودکارآمدی تحصیلی و خودکارآمدی اجتماعی دانش‌آموزان با فراهم کردن بستر مناسب برای کوشش دانش‌آموزان، می‌توان خودکارآمدی اجتماعی آن‌ها را تقویت کرد.

مرور پیشینه پژوهش موجود نشان می‌دهد که بحث اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای در بین معلمان ورزش و تربیت‌بدنی و تأثیر آن بر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان، علی‌رغم اهمیت بسزای آن، در جامعه و به‌ویژه در آموزش و پرورش کمتر مورد توجه قرار گرفته است. تأثیر اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ورزش مدارس به‌لحاظ اینکه معلمان تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان مدارس هرکدام جزئی از افراد تشکیل‌دهنده جامعه ورزشی کشور خواهند بود و با توجه به اینکه می‌توان از صلاحیت‌های حرفه‌ای و اخلاقی معلمان برای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان بهره گرفت، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش را برجسته می‌کند؛ بنابراین می‌توان عنوان کرد که یافتن میزان تأثیر هریک از متغیرهای تحقیق در بین معلمان تربیت‌بدنی استان کرمانشاه خود از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چراکه اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ورزش مدارس می‌تواند عاملی مهمی در افزایش خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان باشد. از طرفی، با عطف به این

مسئله که تا به حال پژوهشی با این سه نوع متغیر و ابعاد مربوط به آن‌ها به شکل هم‌زمان در حیطه ورزشی در بین معلمان تربیت‌بدنی استان کرمانشاه صورت نگرفته است، خود دلیل بر مسئله بودن و نو بودن مسئله این پژوهش است. همچنین با توجه به ارتباط مستقیم و غیرمستقیم نظام آموزشی و پرورشی با دانش‌آموزان، نیاز شدیدی به بالا بردن سطح اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دارند؛ بنابراین با توجه به مطالب مطرح شده، مسئله اصلی پژوهش این سؤال است که نقش اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان چیست؟ بر همین اساس، مدل مفهومی به شکل زیر (شکل ۱) خواهد بود.

روش

پژوهش حاضر به‌لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش اجرا توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۰۵۹ نفر از معلمان تربیت‌بدنی و ورزش استان کرمانشاه در هر سه مقطع ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان بودند که با استفاده از روش تصادفی - طبقه‌ای و براساس جدول مورگان ۲۸۵ نفر به‌عنوان نمونه آماری در مهر ماه ۱۴۰۲ انتخاب شدند. به این ترتیب، با ارسال پرسش‌نامه الکترونیکی و نامه همراه برای نمونه‌های پژوهش، افراد علاقه‌مند پرسش‌نامه را تکمیل کردند. تعداد ۲۸۹ پرسش‌نامه تکمیل و بازگردانده شد که بعد از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص و مخدوش، از ۲۸۵ پرسش‌نامه سالم در فرایند تحلیل داده‌ها استفاده و همان به‌عنوان نمونه نهایی پژوهش در نظر گرفته شد. برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز پژوهش حاضر، سه پرسش‌نامه استاندارد به کار گرفته شد. اول، اخلاق حرفه‌ای معلمان کادوزیر (۲۰۰۲)، شامل ۱۶ سؤال و ۸ مؤلفه و براساس طیف لیکرت ۵ سطحی استفاده شد. الماسی حسینی [۲۰] در مطالعه خود روایی صوری آن را تأیید و پایایی آن را به

شکل (۱) مدل مفهومی اولیه

حدودی مخالفم) و ۱ (کاملاً موافقم) است. جمالی و همکاران [۲۴] در مطالعه خود روایی صوری آن را تأیید و پایایی آن را به روش الفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش کرده‌اند. همچنین الفای کرونباخ خرده‌مقیاس استعداد را ۰/۷۹، خرده‌مقیاس بافت را ۰/۶۲ و خرده‌مقیاس تلاش را ۰/۵۹، محاسبه کرده‌اند. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه با استفاده از مدل معادلات ساختاری و نرم‌افزار پی ال اس در طی فرایند این تحقیق ۰/۷۹ محاسبه شده است. در این پژوهش روایی پرسش‌نامه‌ها با استفاده از تحلیل عاملی مورد تأیید متخصصان مدیریت ورزشی قرار گرفت و برای بررسی روابط بین اجزای مدل از معادلات ساختاری و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری اسمارت پی ال اس استفاده شده است.

یافته‌ها

در ابتدا به بررسی توصیفی متغیرهای پژوهش براساس میانگین و انحراف از معیار پرداخته شده است.

روش الفای کرونباخ ۰/۷۵ گزارش کرد. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه با استفاده از مدل معادلات ساختاری و نرم‌افزار پی ال اس در طی فرایند این تحقیق ۰/۷۸ محاسبه شده است. دوم، پرسش‌نامه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ملایی‌نژاد [۲۱] دارای ۳۹ ماده و ۳ خرده‌مقیاس با ابعاد شناختی _ مهارتی (سؤال‌های ۱ تا ۱۴)، نگرشی _ رفتاری (سؤال‌های ۱۵ تا ۲۳) و مدیریتی (سؤال‌های ۲۴ تا ۳۹). نمره‌گذاری نیز براساس طیف لیکرت بود. صفری [۲۲] در مطالعه خود روایی صوری آن را تأیید و پایایی آن را به روش الفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش کرد. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه با استفاده از مدل معادلات ساختاری و نرم‌افزار پی ال اس در طی فرایند این تحقیق ۰/۷۸ محاسبه شده است. سوم، پرسش‌نامه خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان جینکز و مورگان [۲۳] که دارای ۳۰ سؤال و ۳ زیرمقیاس استعداد، کوشش و بافت است. ماده‌های این مقیاس با طیف لیکرت دارای پاسخ ۴ درجه‌ای ۴ (کاملاً موافقم)، ۳ (تا حدودی موافقم)، ۲ (تا

جدول (۱) بررسی توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار
اخلاق حرفه‌ای	۳/۲۵	۰/۴۴۸
خودکارآمدی تحصیلی	۳/۱۳	۰/۵۲۱
صلاحیت حرفه‌ای	۳/۳۶	۰/۳۳۳

مطابق با جدول (۱) متغیر صلاحیت حرفه‌ای بیشترین میانگین و متغیر خودکارآمدی تحصیلی کمترین میزان میانگین را دارد.

در ادامه به بررسی استنباطی در راستای روابط بین متغیرهای پژوهش اقدام شده است.

روایی همگرا

همان‌طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود مقدار میانگین واریانس استخراج شده برای متغیرهای مکنون بالاتر از ۰/۵ است؛ بنابراین می‌توان گفت که روایی همگرایی مدل‌های اندازه‌گیری مطلوب است. در این تحقیق برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از دو معیار (ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی مرکب) بر طبق نظر فورنل و لاکر [۲۵] استفاده شده است.

جدول (۲) مقادیر روایی مربوط به هر یک از متغیرها

متغیر	روایی
اخلاق حرفه‌ای	۰/۵۴۸
خودکارآمدی تحصیلی	۰/۵۲۴
صلاحیت حرفه‌ای	۰/۶۳۳

پایایی (کرونباخ و مرکب)

ضرایب آلفای کرونباخ تمامی متغیرها در این تحقیق، از حداقل مقدار (۰/۰۷) بیشتر است. پایایی مرکب برخلاف آلفای کرونباخ که به‌طور ضمنی فرض می‌کند، هر شاخص وزن یکسانی دارد، متکی بر بارهای عاملی حقیقی هر سازه است؛ بنابراین معیار بهتری را برای پایایی ارائه می‌دهد. پایایی مرکب باید مقداری بیش از

۰/۰۷ را به دست آورد تا بیانگر ثبات درونی سازه باشد [۳۱]. در جدول (۳) نتایج پایایی ابزار سنجش به‌طور کامل آورده شده است.

جدول (۳) مقادیر روایی و پایایی مربوط به هر یک از متغیرها

ردیف	متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب
۱	اخلاق حرفه‌ای	۰/۸۲۱	۰/۸۶۵
۲	خودکارآمدی تحصیلی	۰/۷۴۰	۰/۷۶۶
۳	صلاحیت حرفه‌ای	۰/۷۱۱	۰/۸۳۷

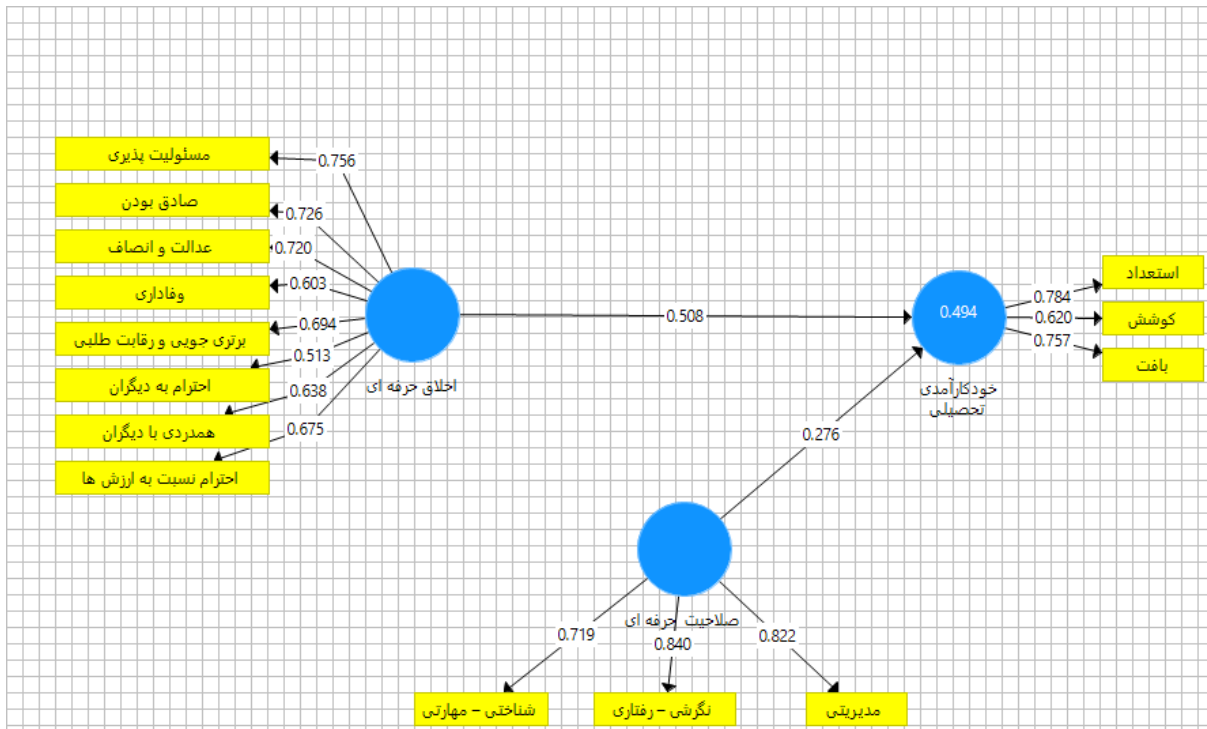
جدول (۴) بررسی روایی واگرایی مدل پژوهش

ردیف	اخلاق حرفه‌ای	خودکارآمدی تحصیلی	صلاحیت حرفه‌ای
اخلاق حرفه‌ای	۰/۶۷۰		
خودکارآمدی تحصیلی	۰/۶۶۵	۰/۷۲۴	
صلاحیت حرفه‌ای	۰/۵۶۸	۰/۵۶۵	۰/۷۹۶

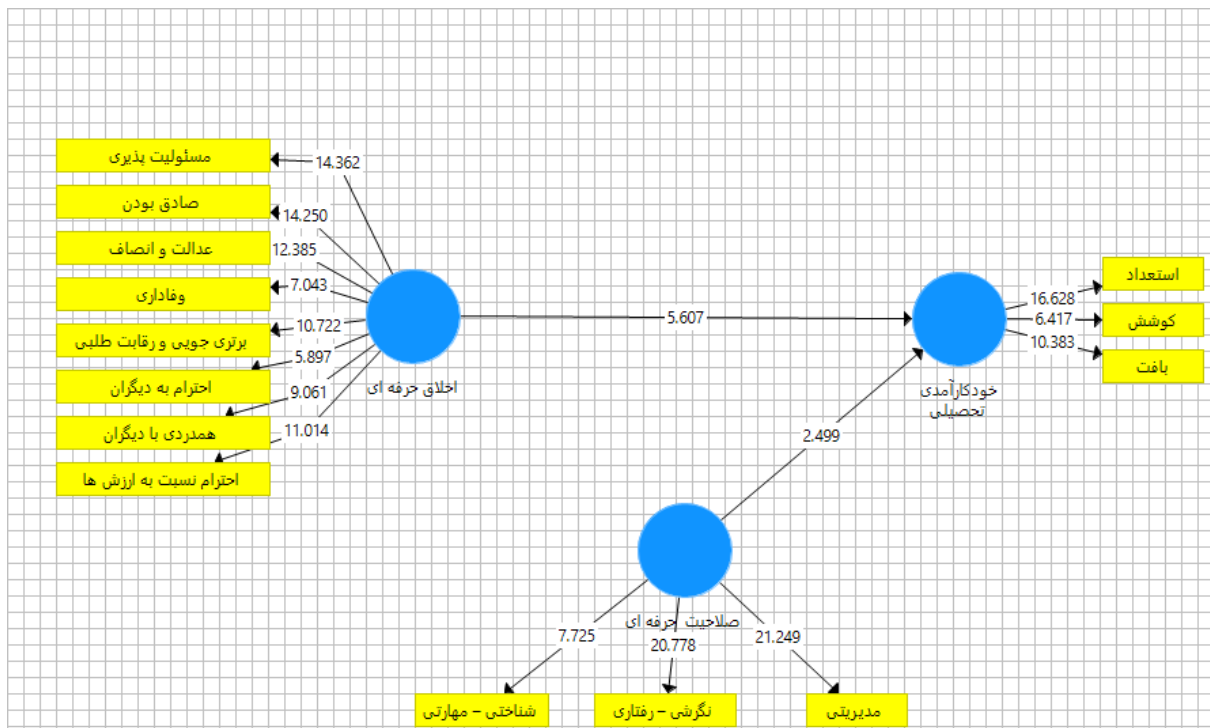
جدول (۴) به بررسی روایی واگرایی مدل پژوهش می‌پردازد. روایی واگرا اندازه‌ای است که یک سازه به‌درستی از سایر سازه‌ها با معیار تجربی متمایز می‌شود [۲۵]. نتایج جدول (۴) نشان می‌دهد که تمامی متغیرها روایی واگرایی قابل‌قبولی دارند. حال در ادامه مدل درونی (ساختاری) پژوهش بررسی می‌شود.

یافته‌های پژوهش با ترسیم مدل‌یابی معادلات ساختاری

در بخش مدل درونی، ارتباط بین متغیرهای مکنون پژوهش تحلیل می‌شود. اولین معیار برای بررسی مدل درونی، بررسی عدم هم‌خطی بودن متغیرهاست که به این منظور از عامل تورم واریانس استفاده می‌شود. (عامل تورم واریانس بالاتر از ۰/۵) نشان‌دهنده هم‌خطی بودن بین متغیرها است که با توجه به جدول (۵) مشاهده می‌شود شرط عدم هم‌خطی برای هر متغیر رعایت شده است.

شکل (۲) مدل ساختاری نهایی پژوهش با مقادیر بارهای عاملی و ضرایب مسیر (بتا)

شکل (۳) مدل ساختاری نهایی پژوهش با مقادیر بحرانی (آماره تی)

نتایج نشان داد که اخلاق حرفه‌ای بر خودکارآمدی تحصیلی با ضریب تأثیر ۰/۵۰۸ و مقدار $t = ۵/۶۰۷$ و صلاحیت حرفه‌ای بر خودکارآمدی تحصیلی با ضریب تأثیر ۰/۲۷۶ و مقدار $t = ۲/۴۹۹$ تأثیر مثبت و معناداری داشته است.

دومین معیار ارزیابی مدل درونی، ضرایب مسیر هستند که به منظور بررسی معنی‌داری آن‌ها از رویه خودگردان‌سازی استفاده شده که این ضرایب به همراه مقدار آماره t متناظر خود، سطح معنی‌داری و همچنین فاصله اطمینان برای اثرات مستقیم در جدول (۶) آورده شده است.

جدول (۵) نتایج شاخص‌های هم‌خطی

متغیرها	عامل تورم واریانس
اخلاق حرفه‌ای	۲/۰۸۰
خودکارآمدی تحصیلی	۱/۸۵۷
صلاحیت حرفه‌ای	۱/۴۵۲

جدول (۶) نتایج اثرات مستقیم اندازه اثر مدل پژوهش

فرضیات	ضریب تأثیر (β)	ارزش T
اخلاق حرفه‌ای ← خودکارآمدی تحصیلی	۰/۵۰۸	۵/۶۰۷
صلاحیت حرفه‌ای ← خودکارآمدی تحصیلی	۰/۲۷۶	۲/۴۹۹

جدول (۷) نتایج برازش کلی مدل با معیار شاخص نیکویی برازش

شاخص نیکویی برازش	مقادیر اشتراکی	متوسط ضریب تعیین	متغیرهای درون‌زا
$= \sqrt{0.497 * 0.288} = 0.378$	۰/۲۶۹	-	اخلاق حرفه‌ای
	۰/۳۱۳	۰/۴۹۷	خودکارآمدی تحصیلی
	۰/۲۸۲	-	صلاحیت حرفه‌ای

خواهند گذاشت. علاوه بر این، داشتن مهارت، تجربه‌های عملکردی و مسئولیت‌پذیری معلمان ورزش بر میزان اعتبار اجتماعی آن‌ها می‌افزاید و باعث نوعی تشویق و ترغیب اجتماعی از طرف مدیران، همکاران، دانش‌آموزان و والدین آن‌ها می‌شود. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش یون هاسون^۱ [۲۶] و صفری [۲۷] همسو است. به عبارت ساده‌تر، می‌توان گفت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان آجرهای شایسته‌سازی زندگی معلمی است که خود از الزامات بسیار مهم آموزش به حساب می‌آید و با موفقیت دانش‌آموزان نیز همبستگی بالایی دارد [۱۲]؛ زیرا معلم بزرگ‌ترین و مهم‌ترین سرمایه جامعه (نیروی انسانی) را تربیت می‌کند [۲۸]. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان (به‌عنوان بازیگران اصلی نظام تربیتی) و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان (ذی‌نفعان اصلی

شاخص نیکویی برازش این مدل ۰/۳۷۸ به دست آمده است که از مطلوبیت کلی مدل حکایت می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با این پیش‌فرض که تبلور اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در رفتار، پندار، گفتار و از همه مهم‌تر، در خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان نقش دارد، طراحی و اجرا شد. این یافته‌ها را که اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان بر باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان نقش معناداری دارد، می‌توان این‌گونه تبیین کرد که اگر معلمان ورزشی از اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای بالایی برخوردار باشند، به مهارت‌های چشمگیری در حرفه خود دست پیدا می‌کنند و در کار خود موفق‌تر خواهند بود؛ در نتیجه چنین معلمانی، به دلیل تجربه‌های عملکردی موفق، در باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر

1. Yoon Hassan

۱. مدیران دوره‌های آموزشی بازآموزی برای تقویت اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی با هدف افزایش خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان برگزار کنند؛ همچنین ارزیابی و سنجش اخلاق و شایستگی‌های حرفه‌ای آنان انجام شود.

۲. اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای در برنامه درسی دانش‌معلمان یا در ضمن اشتغال، به دبیران تربیت‌بدنی و علوم ورزشی آموزش داده شود.

۳. در گزینش و استخدام معلمان به این نکته اساسی (اخلاق حرفه‌ای) توجه شود و حتی در طول خدمت هم چندین بار صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی سنجش و تقویت شود.

منابع

1. Clotfelter, C. T.; Ladd, H. F.; & Vigdor, J. L. Teacher credentials and student achievement: Longitudinal analysis with student fixed effects, *Economics of Education Review*, (2007), 26(6): 673-682.
2. Richter D, Kunter M, Klusmann U, Lüdtke O, Baumert J. Professional development across the teaching career: Teachers' uptake of formal and informal learning opportunities. *Teaching and Teacher Education*. 2011; 27(1):116-126.
3. Resnawati, Ai., Kristiawan, Muhammad., Puspita Sari. Artanti. Swot. Analysis of Teacher's Professional Competency, *International Journal of Progressive Sciences and Technologies (IJPSAT)*. 2020, Vol. 20 No1 p18.
4. Kavehei T, Ashouri A, Habibi M. Predicting job satisfaction based on self-efficacy beliefs, teachers' sense of efficacy, job stress and hierarchy of needs in exceptional children's teachers at Lorestan province. *Exceptional Education*; 2014, 14 (4):5-15. (Persian).
5. Ghalavandi H. (2016). Anticipated work ethic based on spirituality in the workplace. *Ethics in Science & Technology*; 11(1): 75-84. (Persian).

نظام تربیتی) رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. نتایج این پژوهش با بخشی از نتایج پژوهش‌های میکونن و همکاران^۲ [۲۹] و سان و لی وود^۳ [۳۰] همخوانی دارد. نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقات [۳۱] و [۳۲] همسو است؛ در واقع خودکارآمدی عاملی است که می‌تواند با افزایش موفقیت‌های تحصیلی ادراک‌شده در رویارویی با مشکلات تحصیلی، به سرزندگی تحصیلی بیشتر در دانش‌آموزان منجر شود [۳۳]. به نظر می‌رسد معلمانی که دارای اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای چشمگیری هستند، باورهای خودکارآمدی را نیز افزایش می‌دهند. درحقیقت می‌توان گفت داشتن برنامه و دانش موضوعی روز، مسئولیت‌پذیری، توانایی برقراری ارتباط با دانش‌آموزان، همدلی و درک احساس دانش‌آموزان و برخورداری از صلاحیت‌ها و مهارت‌های لازم برای تدریس درس تربیت‌بدنی باعث ایجاد احساس شایستگی، پذیرش خود، تسلط بر محیط و خودمختاری و احساس رشد و به‌طورکلی بهزیستی روان‌شناختی می‌شود. نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقات [۳۴] و [۳۵] همسو است؛ بنابراین رشد و توسعه حرفه‌ای معلمان مهم‌ترین عامل و نزدیک‌ترین عنصر به عرصه تدریس و آموزش و افزایش اثربخشی معلم در فرایند آموزش است. مطالعات نشان می‌دهد که معلم می‌تواند به‌طور مؤثر به رشد شخصی، یادگیری معنادار و با انگیزه درونی و رشد دانش‌آموزان به‌عنوان افراد خلاق کمک کند [۳۶]. درنهایت براساس نتایج پژوهش می‌توان گفت که اخلاق و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بیانگر نمود رفتار مناسب در اعمال شخصی و ایجاد خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان است؛ ازاین‌رو رفتارهای هدایتگر معلم اخلاق‌مدار و دارای صلاحیت‌های حرفه‌ای، توانایی دانش‌آموزان برای به انجام رساندن وظایف را بهبود می‌بخشد و باعث باور بیشتر به خودکارآمدی تحصیلی در آنان می‌شود. براساس یافته‌های پژوهش نکته‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

2. Mikkonen et al
3. Sun and Lee Wood

- Their Implications ; 2015. 6(2): 93-103.
15. Altunsoy, S., Çimen, O., Ekici, G., Atik, A. D., & Gökmen, A. An assessment of the factors that influence biology teacher candidates' level of academic self-efficacy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2010.2(2), 2377-2382.
  16. Abdolmaleky, S., Abdolmaleky, J., & Hoseiny Lorgany, M. Structural analysis sources of self-efficacy information, self-efficacy, goal-setting and self-regulation with math performance. *Quarterly of Educational Measurement*, 2017.7(26), 35-53. Doi: 10.22054/jem.2016.4021. (Persian).
  ۱۷. زارع مهدیه، محمدی احمد، آبادی ناصر، پاک‌گوهر علیرضا. نقش مؤلفه‌های برنامه ویژه‌ی مدرسه در پیش‌بینی خودکارآمدی و تربیت شهروندی دانش‌آموزان. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۴۰۱؛ ۱۹(۱): ۱۳-۲۴.
  ۱۸. احمدی مهدی، آرمن محمد، احقر قدسی. اثربخشی آموزش درس پژوهی بر خودکارآمدی معلمان دوره ابتدایی. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۴۰۱؛ ۱۹(۲): ۱۱۰-۱۲۲.
  ۱۹. حاجیلو فتانه، گلایی فاطمه، خدامرادی طویی. بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با خودکارآمدی اجتماعی در بین دانش‌آموزان دوزبانه و عوامل اجتماعی مرتبط با آن (مورد مطالعه: دانش‌آموزان سال آخر دبیرستان‌های شهر شاهین‌دژ در آذربایجان غربی). پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۴۰۱؛ ۱۹(۱): ۱-۱۲.
  ۲۰. الماسی حسینی، سید صمد. مدیریت کلاس درس. کنفرانس ملی دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت، روان‌شناسی، <https://sid.ir/paper/898052/fa>. SID. ۱۳۹۷. حقوق و مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
  ۲۱. ملایی نژاد، اعظم. نیازهای آموزشی والدین دانش‌آموزان دوره ابتدایی در حوزه سلامت جسمانی. فصلنامه تعلیم و تربیت، ۱۳۹۷؛ شماره ۱۳۲. ۶۹-۹۱.
  6. Gholami K., Ebrahimi I. Providing and fitting an ethical sensitivity model and its relationship with caring teaching. *Ethics in Science & Technology*; 2015. 10(1): 85-94. (In Persian).
  7. Ayeni A. J. Teachers' professional ethics and instructional performance as correlates of students' academic performance in secondary schools in Owo Local Government, Ondo State, Nigeria. *Advances in Social Sciences Research Journal*; 2018. 5(8): 89-112.
  8. Dehghani M, Javadipoor M, Islamdust S. The relationship between met cognitive beliefs and self-efficacy of teachers with their professional qualifications. *Journal of Applied Research Psychological*; 2014.5(4): 68-51. (Persian).
  9. KurdNoughbi R , Sharifi H. Developing Life Skills Curriculum for High School Students, *Quarterly Journal of Educational Innovation*.2005; 4 (12): 34-11. (Persian).
  10. Khosravi R, Fathi Vajargah K, Ashtiani M. Pathology of Life Skills Curriculum in Secondary Education System. *TLR*. 2014; 2 (4):1-18. [Persian].
  11. Wang F, Zhang H, Wu S, Zhang M, Chen X. The Efficacy of Couple-Based Interventions on HealthRelated Quality of Life in Cancer Patients and Their Spouses: A Meta-analysis of 12 Randomized Controlled Trials. *Cancer nursing*. 2017; 40(1), 39-47.
  12. Putri, Z., Yoestara, M., Aziz, Z. A., & Yusuf, Y. Q. The correlation between Professional development training and English teachers' competence. *Journal of Physics: Conference Series*, 2019.1232. doi: 10.1088/1742-6596/1232/1/012037.
  13. Blewitt JC, Blewitt JM, Ryan J. Business for us pave the way to ethical decision making: The mediating role of self-efficacy and awareness of a value-based educational institution. *Journal of Business Ethics*; 2016.0167(4544): 1-10.
  14. Qureshi R. They are able who think they are able: relationship between self-efficacy and inservice teacher education. *International Journal of New Trends in Education and*

- Advances in Health Sciences Education 20(3).
30. Sun, J., Lei, K. Direction-setting school leadership practices: A meta-analytical review of evidence about their influence. *School Effectiveness and School Improvement*, 2015.26(4): 499-523.
31. Boyd, N., Nowell, B., Yang, Z., & Hano, M. C. Sense of community, sense of community responsibility, and public service motivation as predictors of employee well-being and engagement in public service organizations. *The American Review of Public Administration*, 2018.48(5): 428-443.
32. Williams, C. Psychological Well-Being, Occupational Thriving, and Positive Interpersonal Relationships (Doctoral dissertation, Fuller Theological Seminary, School of Psychology). 2019.
33. Festco, T., & McClure, J. Educational psychology: An integrated approach to classroom decisions. New York: Pearson. 2005.
34. Liu, C., Cheng, Y., Hsu, A. S., Chen, C., Liu, J., & Yu, G. Optimism and self-efficacy mediate the association between shyness and subjective well-being among Chinese working adults. *PloS one*, 2018.13(4): e0194559.
35. Sagone, E., De Caroli, M. E., Indiana, M. L., & Fichera, S. L. O. Psychological Well-Being and Self-Efficacy in Life Skills among Italian Preadolescents with Positive Body Esteem: Preliminary Results of an Intervention Project. *Psychology*, 2018.9(06): 1383.
36. Abbasova, L. I. The model of development of a professional competence of future teachers on the basis of a personality-centered approach, SHS Web of Conferences.113, 00012, ICTP 2021.
۲۲. صفری، حسین. طراحی مدل ارزیابی عملکرد مدارس ابتدایی براساس شاخص‌های مدل تعالی سازمانی و وزندهی مدل با روش SWARA مدارس ابتدایی غیردولتی ارائه شده در دومین کنفرانس بین‌المللی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد. ۲۰۱۸.
23. Jinks, Jerry & Morgan, Vicky. L. Students' Sense Of Academic Efficacy And Achievement In Science: A Useful New Direction For Research Regarding Scientific Literacy?. *The Electronic Journal of Science Education*. 1999. Archive of SID www.SID.ir.
۲۴. مالی مکیه، نوروزی آزیتا، طهماسبی رحیم. عوامل مؤثر بر خودکارآمدی تحصیلی و ارتباط آن با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، ۱۳۹۳؛ ۱۳(۸)، ۶۴۱-۶۲۹.
25. Fornell, C., & Larcker, D. F. Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 1981.18 (1). 5-39.
26. Yun, H. The Influence of a Course on Interpersonal Relations and Communication using Group Activities on the Self-efficacy. *International Information Institute (Tokyo). Information*, 2018. 21(1): 387-397.
27. Samari, I., Pournach, M. Investigating the relationship between professional ethics and the quality of work life and their self-efficacy in primary schools in Ardabil. *Fifth International Conference on Educational Psychology and Lifestyle*, Payame Noor Qazvin University. 2018. (persian).
28. Kraus, R. M. Cognitive and motivational strategies for reaching individuals with learning disabilities: Developing a toolkit for practitioners (Doctoral dissertation, Union Institute and University). 2007.
29. Mikkonen K, Kyngäs H & Käriäinen M- Qualitative A (2015). Nursing 'Students Experiences of the Empathy of Their Teachers: A Qualitative Study', (3(20,